



دَفتر چَه پاسخ ✓

سال دهم انسانی

۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۲

مراحان:

عربی، (بان قرآن (۱)	فاطمه منصور خاکی، درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس پور، خالد مشیرپناهی، علی اکبر ایمان پرور
ریاضی و آمار (۱)	شهرام آموزگار، محمد بحیرایی، هاشم زمانیان، محمد گودرزی
اقتصاد	احسان عالی نژاد، سارا معصوم زاده، سید محمد مدنی دینانی، فاطمه صفری
علوم و فنون ادبی (۱)	محمد نورانی، سعید جعفری، ابراهیم رضایی مقدم، محسن فدایی، پرگل رحیمی
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	علی محمد کریمی، محدثه صفاری
مضامین ایران	علی محمد کریمی، محدثه صفاری
جامعه شناسی (۱)	فروغ نجمی تیموریان، بهروز یحیی، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
منطق	مهسا عفتی، نیما جواهری، فرهاد علی نژاد، کیمیا طهماسبی، فرهاد قاسمی نژاد

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو	مسئول درس های مستندسازی
عربی، (بان قرآن (۱)	فاطمه منصور خاکی	فاطمه منصور خاکی	درویشعلی ابراهیمی	امیر حسین کمائی	لیلا ایزدی
ریاضی و آمار (۱)	حمید زرین کفش	حمید زرین کفش	محمد بحیرایی، احسان غنی زاده	_____	سمیه اسکندری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	_____	_____	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی (۱)	پرگل رحیمی	پرگل رحیمی	الهام محمدی	سوگند بیگلری	الناز معتمدی
تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	محدثه صفاری	محدثه صفاری	بهروز یحیی، حبیبه محبی	_____	فاطمه فوقانی
مضامین ایران	_____	_____	_____	_____	_____
جامعه شناسی (۱)	حبیبه محبی	حبیبه محبی	_____	سوگند بیگلری	زهره قموشی
منطق	مهسا عفتی	مهسا عفتی	_____	فرهاد علی نژاد	_____

مدیر گروه	فاطمه منصور خاکی
مسئول دفتر چه	فاطمه رئیس زیدی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفتر چه: زهره قموشی
حروف نگار و صفحه آرا	زهره تاجیک
نظارت چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳



عربی، زبان قرآن (۱)

۱- گزینه «۳»

(فاطمه منصوره‌نکی)

«یشخ»: تشویق (ترغیب) می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تنوع معالم ایران»: تنوع آثار ایران (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «طبیعتها الخلابة»: طبیعت جذابش (رد گزینه ۱) / «أطعمتها اللذيذة»: غذاهای لذیذش (خوشمزه‌اش) / «السائحین»: گردشگران، جهانگردان (رد گزینه ۴) / «علی السفر»: به سفر / «إليها»: به آن در گزینه «۴»، «با» اضافه است.

(ترجمه)

۲- گزینه «۴»

(فاطمه منصوره‌نکی)

«عندما»: وقتی، هنگامی که / «يُجرح»: زخمی (مجروح) می‌شود (رد گزینه ۳) / «القط»: گربه / «يلعق»: لیس می‌زند / «جرخه»: زخمش، جراحتش / «حتى يلتئم»: تا بهبود یابد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لأن»: زیرا، چون / «لسانه»: زبانش / «يفرز»: ترشح می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «سائلاً مطهراً»: مایعی پاک‌کننده (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۳- گزینه «۲»

(قاله مشیرپناهی)

«كُلَّ سَنَةٍ»: هر سال، هر ساله / «تَجذب»: جذب می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الصناعات اليدوية»: صنایع دستی / «معالم بلادنا التاريخية»: آثار تاریخی کشور ما (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «عَدَدًا مَلْحُوظًا»: تعداد قابل ملاحظه‌ای / «مِنَ السَّائِحِينَ»: از گردشگران، از جهانگردان / «لِقضاء عطلاتهم»: برای گذراندن (سپری کردن) تعطیلاتشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۴- گزینه «۱»

(درویشعلی ابراهیمی)

«عینها» به معنای «دو چشمش، چشمانش» است.

(ترجمه)

۵- گزینه «۲»

(فاطمه منصوره‌نکی)

مفهوم حدیث و گزینه «۲» هر دو به این مفهوم اشاره دارند که بهتر است برای حفظ سلامتی (جان) سکوت پیشه کنیم.

(مفهوم)

۶- گزینه «۳»

ترجمه همه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ای راننده، می‌خواهم به کرمان بروم. / من در خدمت هستم، بفرما. (درست)

گزینه «۲»: مسافت از اینجا تا آن شهر چقدر است؟ / گمان می‌کنم مسافت چهل و پنج کیلومتر است. (درست)

گزینه «۳»: می‌خواهم که دارو بخرم، آیا می‌دانی داروخانه کجا واقع است؟ / خیر، در خیابان بعدی واقع است. برای چه کسی دارو می‌خوری؟ (کلمه «لا» نادرست است و با توجه به ادامه جمله، باید از «نعم» استفاده می‌شد.)

گزینه «۴»: آن را برای دوست مریضم که در کرمان ساکن است می‌خرم. / شفا از

(جانب) خدا است. (درست) (مکالمه)

۷- گزینه «۱»

(درویشعلی ابراهیمی)

«يُحذَرُ» فعل مضارع از باب تفعیل است و عین الفعل آن باید کسره بگیرد (يُحذَرُ).

(فبسط حرکات)

۸- گزینه «۴»

(درویشعلی ابراهیمی)

در گزینه «۴»، «مهدی» خبر است که مضاف واقع شده و «الأعصاب» مضاف‌الیه آن است.

در سایر گزینه‌ها هیچ کدام از خبرها (محترمون، شعب، آله) مضاف نیستند.

(همله اسمیه و فعلیه)

۹- گزینه «۲»

(علی‌اکبر ایمان‌پرو)

شروع جمله در واقع بعد از «فی الیوم الثانی من الاسبوع» و با فعل «ذهب» می‌باشد، پس جمله، فعلیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أخب» اسم است و نقش مبتدا را دارد.

گزینه «۳»: «جمال» مبتدا است.

گزینه «۴»: «تَظَرُّ» مبتدا است.

(همله اسمیه و فعلیه)

۱۰- گزینه «۳»

(اسماعیل یونس‌پور)

«التراث» مضاف‌الیه و مجرور با کسره است.

(معل اعرابی)



ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۴»

(مفهم‌گودرزی)

با توجه به نمودار مختصات رأس سهمی (۳، ۱۲) است. داریم:

$$f(x) = ax^2 + bx + 3 \Rightarrow f(3) = a \times (3)^2 + b \times (3) + 3 = 9a + 3b + 3$$

$$\xrightarrow{f(3)=12} 9a + 3b + 3 = 12 \Rightarrow 3a + b = 3 \quad (۱)$$

از طرفی با توجه به رابطه طول رأس سهمی داریم:

$$x_s = -\frac{b}{2a} \xrightarrow{x_s=3} 3 = -\frac{b}{2a} \Rightarrow b = -6a \quad (۲)$$

$$\xrightarrow{(۲), (۱)} 3a - 6a = 3 \Rightarrow -3a = 3 \Rightarrow a = -1$$

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۲- گزینه «۲»

(هاشم زمانیان)

تابع سود از اختلاف تابع هزینه از تابع درآمد به دست می‌آید، داریم:

تابع هزینه - تابع درآمد = تابع سود

$$P(x) = R(x) - C(x) \Rightarrow P(x) = -\frac{1}{3}x^2 + 30x - (20x + 50)$$

$$= -\frac{1}{3}x^2 + 10x - 50$$

حال برای به دست آوردن حداکثر مقدار سود داریم:

$$P(x) = -\frac{1}{3}x^2 + 10x - 50 \xrightarrow{\text{مقایسه با فرم استاندارد}} \begin{cases} a = -\frac{1}{3} \\ b = 10 \\ c = -50 \end{cases}$$

$$x_s = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x_s = -\frac{10}{2 \times (-\frac{1}{3})} = 15$$

حال با قرار دادن طول رأس سهمی در معادله سهمی، عرض رأس سهمی را می‌یابیم:

$$P(15) = -\frac{1}{3} \times (15)^2 + 10 \times 15 - 50 = -75 + 150 - 50 = 25$$

(نمودار تابع درجه ۲، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۳- گزینه «۲»

(شهرام آموزگار)

روش جمع‌آوری داده در مورد تعداد تصادفات جاده‌ای نوروز ۱۴۰۰ استفاده از

داده‌های از قبل ثبت شده در اداره راهنمایی و رانندگی است که این روش جمع‌آوری

داده دادگان‌ها است.

(گودرزی، داده‌ها، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

۱۴- گزینه «۴»

(مفهم‌گودرزی)

زمان شروع یک کلاس یک متغیر کمی فاصله‌ای است، زیرا این نوع متغیر قابل

نسبت گرفتن نیست و مدت زمان یک کلاس یک متغیر کمی نسبتی است، زیرا

می‌توان نسبت دو زمان را در این حالت به دست آورد.

(گودرزی، داده‌ها، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۱۵- گزینه «۱»

(مفهم بهیرایی)

ابتدا مجموع داده‌های اولیه را با توجه به رابطه میانگین می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{100}}{100} \xrightarrow{\bar{x}=2/5} x_1 + x_2 + \dots + x_{100} = 100 \times 2/5 = 250$$

حال اگر ۲۰ داده آماری را x_{81} تا x_{100} در نظر بگیریم که مجموع آن‌ها ۹۰ است،

داریم:

$$x_1 + x_2 + \dots + x_{80} + \underbrace{x_{81} + x_{82} + \dots + x_{100}}_{90} = 250$$

$$x_1 + x_2 + \dots + x_{80} = 250 - 90 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{80} = 160$$

$$\bar{x}' = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{80}}{80} = \frac{160}{80} = 2$$

(معیارهای گرایش به مرکز، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)



۱۶- گزینه «۳»

(هاشم زمانیان)

با توجه به جدول زیر و رابطه میانگین موزون داریم:

داده‌ها	a	۷	۲a+۱	۹
وزن (ضریب)	۲	a-۲	۱	۲

$$\bar{x} = \frac{2 \times a + (a-2) \times 7 + 1 \times (2a+1) + 2 \times 9}{2 + a - 2 + 1 + 2} = \frac{2a + 7a - 14 + 2a + 1 + 18}{a + 3}$$

$$= \frac{11a + 5}{a + 3} \quad \bar{x} = 7/5 \rightarrow \frac{11a + 5}{a + 3} = 7/5$$

$$\Rightarrow 11a + 5 = 7/5 a + 21/5 \Rightarrow 3/5 a = 17/5 \Rightarrow a = \frac{17/5}{3/5} = 5$$

(معیارهای گرایش به مرکز، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸)

۱۷- گزینه «۳»

(شهرام آموزگار)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم، دقت کنید که چون تعداد داده‌ها

زوج است لذا میانه برابر میانگین دو داده وسطی است و با توجه به داده‌ها باید داده

m بین ۱۰ و ۱۴ قرار گیرد:

$$6, 8, 8, 10, \underline{m, 14}, 15, 16, 19, 22$$

میان = ۱۳/۵

$$\frac{m+14}{2} = 13/5 \Rightarrow m+14 = 26 \Rightarrow m = 12$$

حال میانگین داده‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{6+8+8+10+12+14+15+16+19+22}{10} = \frac{131}{10} = 13.1$$

(معیارهای گرایش به مرکز، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸)

۱۸- گزینه «۲»

(محمدرضا بصرایی)

با توجه به رابطه واریانس، چون تفاضل داده‌ها از میانگین داده شده است لذا دیگر

نیازی به محاسبه میانگین نیست و داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(-5)^2 + (2)^2 + (-3)^2 + (0)^2 + (4)^2 + (-2)^2 + (1)^2 + (3)^2}{8} = \frac{68}{8} = 8.5$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)

۱۹- گزینه «۱»

(هاشم زمانیان)

واریانس داده‌ها زمانی برابر صفر است که همه داده‌ها برابر باشند پس ۵ داده آماری

اولیه همگی ۱۲ می‌باشند که با اضافه کردن ۳ داده ۶، ۱۵ و ۱۵ داده‌ها در حالت

جدید به صورت زیر می‌باشند:

$$12, 12, 12, 12, 12, 6, 15, 15$$

$$\bar{x} = \frac{5 \times 12 + 6 + 2 \times 15}{8} = \frac{96}{8} = 12$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{5 \times (12-12)^2 + (6-12)^2 + 2 \times (15-12)^2}{8}}$$

$$= \sqrt{\frac{5 \times 0^2 + (-6)^2 + 2 \times (3)^2}{8}}$$

$$= \sqrt{\frac{0 + 36 + 18}{8}} = \sqrt{\frac{54}{8}} = \sqrt{\frac{27}{4}} = \frac{3\sqrt{3}}{2}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)

۲۰- گزینه «۴»

(محمدرضا بصرایی)

با توجه به رابطه انحراف معیار و میانگین داریم:

$$2a+1, 2a-2, 2a+3, 2a-1$$

$$\bar{x} = \frac{2a+1+2a-2+2a+3+2a-1}{4} = \frac{8a+1}{4} = 2a + \frac{1}{4}$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(2a+1-2a-\frac{1}{4})^2 + (2a-2-2a-\frac{1}{4})^2 + (2a+3-2a-\frac{1}{4})^2 + (2a-1-2a-\frac{1}{4})^2}{4}}$$

$$= \sqrt{\frac{(\frac{5}{4})^2 + (-\frac{9}{4})^2 + (\frac{11}{4})^2 + (-\frac{5}{4})^2}{4}} = \sqrt{\frac{9}{16} + \frac{81}{16} + \frac{121}{16} + \frac{25}{16}} = \sqrt{\frac{236}{16}}$$

$$= \sqrt{\frac{236}{16}} = \sqrt{\frac{59}{4}} = \frac{\sqrt{59}}{2}$$

(معیارهای پراکندگی، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۲)



اقتصاد

۲۱- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در کل جهان ۱/۴ میلیارد نفر در فقر مطلق به سر می‌برند.

گزینه «۲»: مطابق با معیار بانک جهانی افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند

زیر خط فقر مطلق‌اند.

گزینه «۴»: در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که فرد در آن است،

صورت می‌گیرد.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۹)

۲۲- گزینه «۱»

(سارا معصوم زاده)

الف) دستمزد تعادلی ۵ میلیون تومان است. چرا که در آن قیمت، عرضه و تقاضا

برابر است.

ب) از آن جایی که دستمزد ۹ میلیون تومان از نقطه تعادلی بالاتر است، بازار با مازاد

عرضه (کمبود تقاضا) مواجه است.

پ) در سطح دستمزد ۳/۵ میلیون تومان که پایین‌تر از نقطه تعادلی است، بازار

کمبود عرضه (مازاد تقاضا) دارد.

(رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

۲۳- گزینه «۱»

(امسان عالی نژاد)

الف) اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند پشتوانه پول به‌شمار می‌رود.

ب) سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و

حفظ ارزش پول اعمال می‌کند، سیاست‌های پولی است.

ج) گاهی علت تورم نابرابری عرضه و تقاضای کل در جامعه است. این فزونی تقاضا بر

عرضه (مازاد تقاضا و کمبود عرضه) به‌صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۷، ۱۰۲ و ۱۰۳)

۲۴- گزینه «۳»

(سارا معصوم زاده)

الف) بی‌مبالاتی یا سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم یا تعداد زیاد انواع

رسیدها و صرافی‌ها که آشنایی و اعتبارسنجی آن‌ها را برای مردم سخت کرده بود

موجب شد دولت‌ها برای جلوگیری از این‌گونه مشکلات به ناچار چاپ و انتشار

اسکناس را بر عهده گیرند.

ب) وسیله پرداخت در مبادلات: شما در مبادلات خود، پول را می‌پذیرید. زیرا

می‌دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را خواهند پذیرفت.

نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

پ) نقدینگی = شبه پول + حجم پول

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۵ و ۹۸)

۲۵- گزینه «۲»

(سارا معصوم زاده)

ب) در نیمه اول حکومت صفویه، اقتصاد یک‌پارچه و مستقری شکل گرفت که با سایر

لایه‌های دینی و اجتماعی هماهنگی داشت.

پ) ویژگی عمده دوران پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی و

اجتماعی خود بود.

(مقاوم سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)



۲۶- گزینه «۲»

(سیرمهم مدرنی دینانی)

دستیابی به اهداف اقتصادی و سیاسی ملت ایران که در قانون اساسی بازتاب دارد، مستلزم غلبه بر ضعفها و بیماریهای ساختاری اقتصاد ایران است.

بیماریهایی چون وابستگی به درآمدهای نفتی، مصرفگرایی، واردات بی رویه، بهره‌وری و کارایی اندک شرکت‌های تولیدی و

(مقاوم سازی اقتصادی، صفحه ۱۱۱)

۲۷- گزینه «۳»

(سیرمهم مدرنی دینانی)

بررسی مورد نادرست: این که کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده چه واکنشی نشان می‌دهند، به قدرتمند بودن آنها بستگی دارد.

(مقاوم سازی اقتصادی، صفحه ۱۱۱)

۲۸- گزینه «۴»

(امسان عالی نژاد)

تولید ناخالص داخلی شامل ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک سال داخل مرزهای جغرافیایی یک کشور تولید می‌شوند، چه توسط مردم آن کشور و چه توسط خارجی‌ان ساکن در کشور باشد.

میلیارد دلار $1,600 + 80 + 1,477 + 112 = 3,264$ = تولید ناخالص داخلی

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۲۹- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

چون تدریس و تربیت دانش‌آموزان توسط دبیران مدرسه دارای ارزش پولی می‌باشد و نوعی خدمات محسوب می‌شود، در تولید ناخالص داخلی محاسبه می‌شود.

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۳۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

ابتدا باید شاخص دهک‌ها را برای هر یک از کشورهای ذکر شده محاسبه کنیم هر چه عدد به دست آمده کمتر باشد، وضعیت توزیع درآمد در آن جامعه مناسب‌تر است.

سهم دهک دهم = شاخص دهک‌ها
سهم دهک اول

مناسب‌ترین وضعیت $\frac{35}{7} = 5$: شاخص توزیع درآمد در کشور A

$\frac{33}{6} = 5.5$: شاخص توزیع درآمد در کشور B

$\frac{29}{4} = 7.25$: شاخص توزیع درآمد در کشور C

نامناسب‌ترین وضعیت $\frac{25}{3} = 8.33$: شاخص توزیع درآمد در کشور D

(رشر و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)



علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱- گزینه «۳»

(مفرد نثرانی)

در این گزینه به ویژگی‌های شعر یا نثر سبک عراقی اشاره شده است.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۲ و ۶۳)

۳۲- گزینه «۱»

(مفرد نثرانی)

گزینه «۱»: موارد «الف، ب» هر دو از ویژگی‌های «فکری» شعر سبک خراسانی

محسوب می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

«ج»: بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها ویژگی «ادبی» است.

«د»: فراوانی ترکیبات نو نیز از ویژگی‌های «زبانی» محسوب می‌شود و مربوط به سده

پنجم و ششم است.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۲ و ۶۳)

۳۳- گزینه «۱»

(ابراهیم رشایی مقدم)

سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۲ و ۶۳)

۳۴- گزینه «۴»

(ابراهیم رشایی مقدم)

عبارات «الف و د» از ویژگی‌های نثر دوره سامانی است.

(سبک فراسانی، صفحه ۶۴ و ۶۵)

۳۵- گزینه «۳»

(سعیر یعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: (هیچ فلک دفع کند از سر خد دور سفر)

گزینه «۲»: (کار مده نفس تبه کار را)

گزینه «۴»: (بارها روز پَریشانی ب دیوارآورم)

(وزن شعر فارسی، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۲)

۳۶- گزینه «۳»

(سعیر یعفری)

U--/-(U)-/-(U)-/-(U)- (۱۱) هجای بلند و ۱ هجای کشیده

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: UU/--UU/--UU/--UU

گزینه «۲»: U--U/---U/---U/---U

گزینه «۴»: UU-/UU-/UU-/UU-

(وزن شعر فارسی، صفحه‌های ۶۷ تا ۷۰)

۳۷- گزینه «۳»

(مفسن فدایی)

متازید / و این / کشتگان / مسپرید

بگردید / و این / خستگان / بشمرید

تمام سجع‌های بیت «متوازی» اند. یعنی علاوه بر هم وزنی، تمام واج‌های پایانی یکسان

هستند که همین امر آرایه «ترصیع» ایجاد کرده است.



تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خام / است / شرابی / که در او / غلغلای / هست

پوچ / است / زمینی / که در او / زلزله‌ای / هست

موازنه دارد زیرا سجع‌های بیت ترکیبی از «سجع متوازن» و «متوازی» هستند.

گزینه «۲»: لعل / تو در / چشم / من / باده / بود / در / قدح

مهر / تو در / جان / من / گنج / بود / در / خراب

موازنه دارد زیرا سجع‌های بیت مذکور ترکیبی از «سجع متوازن» و «متوازی» هستند.

گزینه «۴»: فاقد «موازنه و ترصیع» است.

(موازنه و ترصیع، صفحه ۷۴)

۳۸- گزینه «۲»

(مفسر خدایی)

موازنه نیست زیرا بیت مذکور فاقد «سجع متوازن» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در / سمن / با آن / طراوت / حسن / این / رخسار / نیست

در / شکر / با آن / حلاوت / ذوق / این / گفتار / نیست

ترکیبی از سجع متوازن و متوازی در بیت مشاهده می‌شود که همین امر «موازنه»

ایجاد کرده است.

گزینه «۳»: دل / را / هوای / چشم / تو / بیمار / می‌کند

جان / را / امید / وصل / تو / تیمار / می‌کند

ترکیبی از سجع متوازن و متوازی در بیت مشاهده می‌شود که همین امر «موازنه»

ایجاد کرده است.

گزینه «۴»: ز / اصولت / تو / نرستی / هژیر / آهن‌چنگ

ز / هیبت / تو / نجستی / عقاب / آتش پر

ترکیبی از سجع متوازن و متوازی در بیت مشاهده می‌شود که همین امر «موازنه»

ایجاد کرده است.

(موازنه و ترصیع، صفحه ۷۳)

۳۹- گزینه «۲»

(پرگل ریمیمی)

برای پیدا کردن وزن شعر، نخست آن را باید درست خواند. در خواندن نباید شکل

نوشتاری کلمات، ما را دچار اشتباه کند.

نکته مهم درسی:

اشتباه خواندن شعر باعث اشتباه در تقطیع کردن می‌شود.

(وزن شعر فارسی، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۳»

(پرگل ریمیمی)

در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، نثر پارسی تازه ظهور کرده بود و با همه پیشرفت‌هایی

که داشت، هنوز در آغاز راه بود.

(زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۲)

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۴۱- گزینه ۳»

(علی‌مهمد کریمی)

به ترتیب وقایع در فاصله سال‌های ۵۰۰ ق.م تا ۶۰۰ ق.م: در سال ۵۵۰ ق.م کورش بزرگ بر ماد پیروز شد و در سال ۵۳۹ ق.م بابل توسط کورش بزرگ فتح شد، در سال ۵۲۵ ق.م مصر توسط کمبوجیه فتح شد و در سال ۵۲۲ ق.م پادشاهی داریوش یکم (بزرگ) شروع شد.

(از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۴۲- گزینه ۳»

(علی‌مهمد کریمی)

پس از این‌که آتنی‌ها به کمک شورشیان شهر میلئوس شهر سارد را آتش زدند داریوش تصمیم به تنبیه آتنی‌ها گرفت. ناوهای ایرانی نخست جزایر دریای اژه را تصرف کردند و سپس وارد خاک یونان شدند و در جایی به نام ماراتن با یونانیان درگیر شدند.

(از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۴۳- گزینه ۲»

(علی‌مهمد کریمی)

در زمان مهرداد یکم ماد، همدان، پارس، ایلام، بابل و سلوکیه فتح شد و حکومت اشکانی از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به یک پادشاهی قدرتمند تبدیل شد و قلمرو اشکانیان را به‌طور چشمگیری افزایش داد.

(اشکانیان و ساسانیان، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۴۴- گزینه ۴»

(علی‌مهمد کریمی)

اردشیر بابکان سردودمان سلسله ساسانی پس از شکست دادن اردوان چهارم اشکانی تیسفون را به پایتختی برگزید و حاکمان محلی را با جنگ و یا نامه‌نگاری سرکوب و با خود همراه کرد و حکومت ملوک‌طوایفی اشکانیان را از بین برد و حکومتی متمرکز و قدرتمندی ایجاد کرد.

(اشکانیان و ساسانیان، صفحه ۹۴)

۴۵- گزینه ۳»

(مهرته صفاری)

گروه مشورتی هخامنشی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی بود که در کنار پادشاه حضور داشتند و وی درباره مسائل مهم حکومتی به ویژه جنگ و صلح، با آن‌ها مشورت می‌کرد.

(آیین‌کشوردراری، صفحه ۹۹)

۴۶- گزینه ۲»

(مهرته صفاری)

سیاست کورش بزرگ این بود که از طریق مشارکت دادن اقوام و ملت‌ها در اداره حکومت هخامنشی، وفاداری و پشتیبانی آنان را جلب کند. در زمان هخامنشیان، مسئولیت بازرسی و نظارت دقیق و کامل بر عملکرد مقام‌ها و مأموران دولتی در پایتخت و شهرهای (ساتراپی‌ها) برعهده یکی از خویشاوندان نزدیک شاه یا یکی از درباریان مورد اعتماد و وفادار به او قرار می‌گرفت. مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمانش، به عنوان «چشم و گوش شاه» معروف بودند.

(آیین‌کشوردراری، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۴۷- گزینه ۱»

(علی‌مهمد کریمی)

در حکومت ملوک‌طوایفی، اداره برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به‌صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. به‌نام خود سکه ضرب می‌کردند و به هنگام جنگ، سپاه خود را در اختیار اشکانیان قرار می‌دادند.

(آیین‌کشوردراری، صفحه ۱۰۲)

۴۸- گزینه ۳»

(مهرته صفاری)

تشریح عبارت نادرست:

ب: در دوران هخامنشی، نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

(یامعه و قانوناره، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۴۹- گزینه ۲»

(مهرته صفاری)

خسروانشیروان، پسر و جانشین قباد، برای اصلاح امور اجتماعی و اقتصادی، اقداماتی انجام داد. در نتیجه این اقدامات، قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه اول کاهش یافت و بر قدرت و نفوذ اشراف و نجبای درجه دوم افزوده شد. در عصر ساسانی گروه جدیدی به نام دبیران به طبقه حاکم افزوده شد.

(یامعه و قانوناره، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

۵۰- گزینه ۴»

(مهرته صفاری)

در قسمت‌هایی از کتاب اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت چندانی میان مرد و زن وجود ندارد. خانواده گسترده تا عهد هخامنشی تداوم داشت. تنی چند از زنان خاندان شاهی مانند همسر یزدگرد دوم و دو دختر خسروپرویز به نام‌های بوران و آزرمی‌دخت بر تخت سلطنت نشستند.

(یامعه و قانوناره، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۱۴ و ۱۱۵)

سؤالات گواه (آشنا)

۵۱- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

الف) آشور که حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین‌النهرین به‌شمار می‌رفت، برای به‌دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنائم دیگر، دائماً به سرزمین‌های همسایه، از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد.

ب) حکومت ماد، قوم بزرگ پارس را تحت فرمان خود درآورد. در آن زمان شاخه‌ای از خاندان هخامنشی، در فارس به مرکزیت شهر انشان (انزان)، حکومت محلی کوچکی تشکیل داده بودند.

(ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۵۲- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

الف) کورش فرمان داد تا ماجرای فتح صلح‌آمیز بابل را بر لوحی استوانه‌ای از گل رس به زبان بابلی بنویسند. این لوح که در سال ۱۸۷۹ م. / ۱۲۵۸ ش. در بابل کشف شد، هم‌اکنون در موزه بریتانیا در لندن نگهداری می‌شود و به «منشور کورش» معروف است.

ب) دهیوک شهر هگمتانه یا اکباتان را بنا کرد. / کورش دوم با از میان برداشتن آستیاگ، ماد را از بین برد. / فتح بابل توسط کورش بزرگ رخ داد.

(ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۵۳- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

فتح ماد، همدان، پارس، ایلام، بابل و سلوکیه توسط مهرداد یکم صورت گرفت.

فرهاد دوم بر سپاه آنتیوخوس هفتم پیروز شد و سلوکیان را از ایران بیرون راند.

(اشکانیان و ساسانیان، صفحه ۹۱)

۵۴- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) قباد به‌دلیل همراهی با مزدک، توسط اشراف و موبدان، از پادشاهی برکنار شد و به زندان افتاد.

ت) طغیان رودخانه‌های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به‌زیر آب رفتن زمین‌های حاصلخیز آسورستان (بین‌النهرین) سبب کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی شد.

(اشکانیان و ساسانیان، صفحه‌های ۹۵ و ۹۸)

۵۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر اقدام به توسعه و تقویت تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) منسجم و منظمی کردند.

(آیین کشورداری، صفحه ۱۰۳)

۵۶- گزینه ۲»

(کتاب جامع)

براساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میترا، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود و شکل غیررسمی قضاوت را اغلب ریش‌سفیدان و بزرگان خانواده‌ها و قبایل برعهده داشتند و روحانیون عمدتاً به اختلافات حقوقی و مدنی و قضاات شاهی به جرایم سیاسی و نظامی رسیدگی می‌کردند. در سنگ‌نوشته‌هایی که از شاهان هخامنشی به‌ویژه داریوش یکم بر جای مانده، نکته‌ها و مطالبی درباره انصاف، عدالت و راستی و اجتناب از دروغ و بیداد به چشم می‌خورد.

(آیین کشورداری، صفحه ۱۰۳)

۵۷- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- هووخشتر، سومین پادشاه ماد، سپاه خود را به دسته‌های کمان‌داران، نیزه‌داران و سواران تقسیم کرده بود.

- سپاه هخامنشی تا زمان داریوش یکم متکی بر واحدهای مختلف پیاده نظام بود.

(آیین کشورداری، صفحه ۱۰۶)

۵۸- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

ویژگی برجسته جشن‌های باستانی، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود و این جشن‌ها، تأثیر بسزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.

(جامعه و قانون، صفحه ۱۱۶)

۵۹- گزینه ۳»

(کتاب جامع)

در هرم اجتماعی ایران در عصر اشکانی، طبقه دوم به کشاورزان، پیشه‌وران، شبانان، بازرگانان اختصاص داشت.

(جامعه و قانون، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۶۰- گزینه ۴»

(کتاب جامع)

در دوران ساسانیان، موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر را موجب فساد جامعه می‌دانستند.

(جامعه و قانون، صفحه ۱۱۲)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه «۳»

(علی محمد کریمی)

کانون‌های آبگیری که بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش داشته باشند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارش‌ها اتفاق بیفتد، کانون آبگیر دائمی هستند.

(منابع آب ایران، صفحه ۳۹)

۶۲- گزینه «۴»

(علی محمد کریمی)

طولانی‌ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند، رود ولگا و اورال از شمال، سفیدرود و هراز از جنوب، رود اترک و گرگان از جنوب شرق و رود ارس و کورا از سمت جنوب غرب.

(منابع آب ایران، صفحه ۵۱)

۶۳- گزینه «۲»

(علی محمد کریمی)

چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران در شمال دریای عمان واقع است.

نکته مهم درسی:

عمق دریای عمان گاهی به ۲۰۰۰ متر هم می‌رسد.

(منابع آب ایران، صفحه ۵۳)

۶۴- گزینه «۳»

(علی محمد کریمی)

در دهه‌های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

(ویژگی‌های جمعیت ایران، صفحه ۶۳)

۶۵- گزینه «۱»

(علی محمد کریمی)

یکی از مباحث مهم جمعیت، بررسی میزان افزایش و کاهش جمعیت هر کشور است. متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.

(ویژگی‌های جمعیت ایران، صفحه ۶۵)

۶۶- گزینه «۱»

(علی محمد کریمی)

مهاجرت از عوامل مهم در تغییرات جمعیت به شمار می‌رود. با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل، حرکت و جابه‌جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است.

نکته مهم درسی:

در کشور ما، مهاجرت روستاییان به شهرها از مهم‌ترین مهاجرت‌ها در دهه‌های اخیر است.

(ویژگی‌های جمعیت ایران، صفحه ۶۹)

۶۷- گزینه «۲»

(مهرته صفاری)

طبق تقسیمات کشوری مصوب سال ۱۳۱۶ ایران به ۱۰ استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این تقسیمات هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

(تقسیمات کشوری ایران، صفحه ۷۳)

۶۸- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

موارد نادرست: عواملی مانند آب، خاک، شیب زمین و ... هم در پیدایش و هم در تغییر سکونتگاه‌ها نقش دارند و بین این عوامل آب نقش و اهمیت بیشتری دارد.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۷۸، ۸۰ و ۸۱)

۶۹- گزینه «۴»

(مهرته صفاری)

روستاهای متمرکز تحت تأثیر پدیده‌های اطراف خود هستند؛ مثلاً روستاهایی که در منطقه ساحلی یا در کناره یک رود قرار دارند.

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۲)

۷۰- گزینه «۳»

(مهرته صفاری)

موارد نادرست: شهر سرچشمه: معدنی / شیراز: تاریخی / پیرانشهر: نظامی

(سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه ۲»

(بهروز یمنی)

فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیش‌تری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت اقناعی بیش‌تری برخوردارند. شیوه غیررسمی تشویق و تنبیه بیش‌تر در خانواده، هم‌سالان یا به‌وسیله عموم افراد جامعه انجام می‌شود و آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

(بازتولید هویت اجتماعی، صفحه ۷۹)

۷۲- گزینه ۱»

(بهروز یمنی)

افراد در بدوتولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به‌صورت انفعالی در محیط خانواده و ... می‌پذیرند.

(تغییرات هویت اجتماعی، صفحه ۸۳)

۷۳- گزینه ۳»

(فروغ نهمی تیموریان)

از خود بیگانگی تاریخی: اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند دچار از خود بیگانگی تاریخی شده‌اند. از خود بیگانگی حقیقی (فطری): اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

(تمولات هویتی جهان اجتماعی (علل پیرونی)، صفحه ۱۰۱)

۷۴- گزینه ۱»

(فروغ نهمی تیموریان)

مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی: انقلاب‌ها / زبان سیاسی دربار ایران: فارسی دری / نمونه دفع مهاجمان توسط جهان اسلام، جنگ‌های صلیبی / عناوین تقسیم‌بندی ملت اسلامی به ترک، عرب و فارس توسط مستشرقان غربی: قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی / دو بعد مهم هویت یک جامعه: تاریخی و جغرافیایی (زمانی و مکانی)

(هویت ایرانی (۱)، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

۷۵- گزینه ۲»

(سیرمهر مدنی‌دینانی)

هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق می‌کند و برخی دیگر را منع می‌کند. برای مثال تحرک اجتماعی صعودی در جوامع سرمایه‌داری متعلق به دارندگان منابع ثروت است.

(تغییرات هویت اجتماعی، صفحه ۸۵)

۷۶- گزینه ۴»

(سیرمهر مدنی‌دینانی)

- آشنایی با هویت اکتسابی به تدریج صورت می‌گیرد اما افراد ابتدائاً با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند.

- در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.

(تغییرات هویت اجتماعی، صفحه ۸۴)

۷۷- گزینه ۴»

(هیبه مصبی)

جهان اجتماعی (۱) ← تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تحول فرهنگی ← جهان اجتماعی (۲)

(تمولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۷۸- گزینه ۱»

(هیبه مصبی)

هویت اجتماعی افراد: محصول عضویت گروهی است.

منشأ و منبع هویت مدرسه: نهاد تعلیم و تربیت

جهان اجتماعی هویتی دارد که از آن به «هویت فرهنگی جهان اجتماعی» یاد می‌شود.

(تمولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)، صفحه ۸۹)

۷۹- گزینه ۳»

(هیبه مصبی)

- خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «غرب زدگی» می‌نامند.

- در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های آن‌را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته‌باشند آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های آن مطابق حق باشند، دارای «هویت حقیقی» است.

- یکی از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب تحولات هویتی است.

(ترکیبی، صفحه‌های ۹۹، ۱۰۱ و ۱۰۷)

۸۰- گزینه ۲»

(هیبه مصبی)

- تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی «تعارض فرهنگی» است.

- بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را «تحول هویت جهان متجدد» می‌دانند و برخی آن‌را تغییری می‌دانند که درون این جهان اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

(تمولات هویتی جهان اجتماعی (علل درونی)، صفحه‌های ۹۲ و ۹۴)

منطق

۸۱- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

قضایای حملی با توجه به جزئی یا کلی بودن موضوع قضیه به قضایای شخصی و محصوره تقسیم می‌شوند.

سالبه یا موجه بودن قضیه به نسبت یا کیف قضیه ربط دارد، کلی و جزئی بودن قضیه به سور یا کم آن ارتباط دارد. مشروط یا نامشروط بودن به یک معنا تقسیم‌بندی قضایای حملی نیست بلکه مربوط به تقسیم‌بندی قضیه به حملی و شرطی است. البته ممکن است منظور مشروط یا نامشروط بودن تحقق حکم قضیه حملی مورد نظر باشد که در این حالت هم به محتوای قضیه مربوط است (مثلاً قضیه هوا بارانی است، تحقق بارانی بودن هوا به وجود بسیاری از عوامل بیرونی و محیطی بستگی دارد).

(قضیه عملی، صفحه ۵۸)

۸۲- گزینه «۲»

(کیمیا طهماسبی)

متداخل قضیه «هر کنکوری دانش‌آموز است» قضیه «بعضی کنکوری‌ها دانش‌آموز هستند» می‌شود؛ زیرا در تداخل فقط سور تغییر می‌کند، نه نسبت.

(الکلام قضایا، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۸۳- گزینه «۳»

(کیمیا طهماسبی)

شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، تکرار حد وسط (به صورت لفظی و معنایی) است تا دو قضیه با یکدیگر ارتباط پیدا کنند. در صورتی که از قیاسی که حد وسط در آن تکرار نشده است، نتیجه‌گیری شود، فرد دچار مغالطه عدم تکرار حد وسط می‌شود.

در استدلال اول محمول مقدمه اول «در قفس» است، اما موضوع مقدمه دوم «قفس» است، بنابراین حد وسط عیناً تکرار نشده است.

در استدلال دوم، تیر در مقدمه اول به معنای «بزار جنگی» است؛ اما در مقدمه دوم به معنای «سیاره عطارد» است، پس اشتراک لفظ باعث عدم تکرار حد وسط شده است.

(قیاس اقتراعی، صفحه ۷۴)

۸۴- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

همه گزینه‌ها قضایایی شخصی هستند که در آن، همه مصادیق موضوع، مورد نظرند (علامت موضوع مثبت است). بنابراین هیچ قضیه‌ای به لحاظ دامنه مصادیق موضوع با دیگر قضایا متفاوت نیست. اما محمول قضایای شخصی در بحث دامنه مصادیق، از قانون محمول قضایای محصوره تبعیت می‌کند. یعنی در قضایای موجهه، برخی مصادیق (علامت منفی می‌شود) و در سالبه همه مصادیق (علامت مثبت می‌شود) محمول مدنظرند. بنابراین تنها قضیه سالبه گزینه «۴» است.

(قیاس اقتراعی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۸۵- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

گزینه «۴» هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد؛ زیرا مقدمه اول آن موجهه است (شرط اول). حد وسط در مقدمه دوم دارای علامت مثبت است (شرط دوم). «تصور» که در نتیجه دارای علامت مثبت است؛ در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد و «استدلال» که در نتیجه دارای علامت مثبت است؛ در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد.



تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «فکر» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۲»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «دارای قانون» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۳»: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «پستندار» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۸۶- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

در گزینه «۲» تمامی شرایط اعتبار قیاس اقترانی رعایت شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو مقدمه سالبه هستند.

گزینه «۳»: حد وسط (نیازمند به قرنطینه) در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه «۴»: محمول نتیجه (محروم از تحصیل) علامت مثبت دارد، اما در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷)

۸۷- گزینه «۱»

(فرهاد علی‌نژاد)

در شکل اول و دوم اگر حدوسط در هر دو مقدمه علامت مثبت داشته باشد، قیاس حتماً نامعتبر خواهد بود.

در شکل سوم و چهارم اگر حدوسط در هر دو مقدمه علامت مثبت داشته باشد، موضوع نتیجه علامت منفی دارد، پس نتیجه حتماً جزیی خواهد بود.

(قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷)

۸۸- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

هرگاه قضیه جزئیه کاذب باشد، قضیه کلیه نیز کاذب است (و نه برعکس) بنابراین متداخل قضیه کاذب «برخی انسان‌ها ارزشمند نیستند» قضیه «هیچ انسانی ارزشمند نیست» می‌شود و کاذب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متناقض یک قضیه کاذب، صادق است.

گزینه «۳»: قضیه اصل کاذب است بنابراین قضیه «برخی ارزشمندها انسان نیستند» باید کاذب باشد. ضمن این‌که سالبه جزئیه اساساً عکس لازم‌الصدق ندارد.

گزینه «۴»: در داخل تحت تضاد از کذب یک قضیه جزئی به صدق قضیه جزئی دیگر می‌رسیم. بنابراین قضیه «برخی انسان‌ها ارزشمند هستند» صادق است.

(اکلام قضایا، صفحه‌های ۶۵ و ۶۷)

۸۹- گزینه «۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

در استقرای تعمیمی که مقدمات جزئی هستند و نتیجه کلی، اگر حتی مقدمات درست باشند نتیجه باز هم احتمالی است و این مطلب دقیقاً بر اساس قانون متداخل است.

(اکلام قضایا، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۹۰- گزینه «۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

«هر الف ب است» صادق است، متناقض آن می‌شود «بعضی الف ب نیست» و سالبه جزئیه عکس لازم‌الصدق ندارد.

(اکلام قضایا، صفحه‌های ۶۳، ۶۷ و ۶۸)

پاسخ تشریحی آزمون دانش شناختی ۱۸ فروردین ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

اگر در آزمونهای قبلی به سوالات آمادگی شناختی پاسخ داده‌اید از وضعیت پایه آمادگی شناختی خود بر اساس کارنامه آگاهی دارید. در این آزمون برنامه‌های حمایتی ما برای تقویت سازه‌های شناختی ادامه می‌یابد. این برنامه ارائه راهکارهای هفتگی و پایش مداوم دانش شناختی است. لطفاً برای سنجش آگاهی خود به سوالات پاسخ دهید و برای اطمینان از ماهیت راهبردهای آموزشی مورد سوال، پاسخ نامه‌های تشریحی را مطالعه فرمائید.

۲۶۱. کدام مورد را برای مدیریت منابع توجهی مفید می‌دانید؟

۱. تغییر تکلیف
۲. استفاده از زمانسنج برای تمرکز در بازه‌های زمانی
۳. انتخاب محیط مناسب برای مطالعه
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. مطالعه و انجام صرفاً یک تکلیف منجر به یکنواختی و خستگی می‌شود، بنابراین برای مدیریت منابع توجهی بهتر است که در طول روز فقط بر روی یک تکلیف متمرکز نشوید. همچنین استفاده از زمان سنج برای تعیین بازه‌های زمانی استراحت، به افزایش بازدهی و مدیریت مناسب منابع توجهی کمک می‌کند. بدیهی است که محیط مناسب مطالعه که به دور از سر و صدا و عوامل پرت کننده‌ی حواس باشد نیز برای مدیریت توجه مان مفید است.

۲۶۲. برای تمرکز بیشتر روی یک موضوع درسی کدام گزینه را مفید می‌دانید؟

۱. تعیین بازه زمانی مشخص برای مطالعه
۲. تعیین محتوای مشخص برای مطالعه
۳. هر دو مورد
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. بودجه بندی کردن مطالب قبل از شروع مطالعه و تعیین بازه زمانی برای مطالعه‌ی هر مبحث مشخص برای نظم ذهنی و در نتیجه مدیریت توجه و تمرکز برای مطالعه‌ی موضوع‌های درسی مفید است.

۲۶۳. کدام گزینه مانع تمرکز برای مطالعه می‌شود؟

۱. تمرکز روی یک فعالیت در لحظه
۲. فواصل استراحت با تنفس عمیق
۳. در دسترس بودن وسایل ارتباطی
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۳ صحیح است. وسایل ارتباطی (مثل گوشی، تبلت و...) جزو عوامل پرت کننده‌ی حواس هستند و در دسترس بودن آنها حین مطالعه مانع تمرکز می‌شود. زمانی که در حین مطالعه از این وسایل استفاده می‌کنید و برای مثال شبکه‌های اجتماعی را چک می‌کنید، به علت جذابیتهای این شبکه‌ها دارند، منابع توجهی شما درگیر آنها می‌شوند، در نتیجه هم متوجه گذر زمان نمی‌شوید و ممکن است مدت زمان زیادی را صرف گشتن در این شبکه‌ها کنید و هم کندن توجهتان از آنها و دوباره درگیر شدن با مطالب درسی و متمرکز شدن روی آنها برایتان دشوار خواهد شد.

۲۶۴. کدام مورد را برای به خاطر سپاری یک لیست مفیدتر است؟

۱. یادگیری مبتنی بر معنی
۲. یادگیری مبتنی بر وزن/قافیه
۳. یادگیری مبتنی بر شکل ظاهری کلمات
۴. فرقی ندارد.

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. درک معنی و ایجاد ارتباط بین مطالب مختلف از راهبردهای مهم برای به خاطر سپاری مطالب است. سطح پردازش اطلاعات بر اساس معنی عمیق‌تر است که موجب ماندگاری بیشتر آن می‌شود.

۲۶۵. کدام مورد در خصوص اثر خواب بر یادگیری صحیح است؟

۱. خواب مناسب، قبل از یادگیری، برای یادگیری ضروری است.
۲. خواب موجب تثبیت اطلاعاتی که قبلاً یادگرفته‌ایم می‌شود.
۳. خواب اثری بر یادگیری ندارد.
۴. مورد ۱ و ۲

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. خواب مناسب هم قبل از یادگیری برای تمرکز و توجه ضروری است، چون در صورت خستگی بازدهی برای یادگیری کاهش می‌یابد و هم از طرف دیگر خواب بخاطر وقفه و استراحتی که ایجاد می‌کند منجر به پردازش و تثبیت اطلاعاتی می‌شود که یادگرفته‌ایم.

۲۶۶. کدام مورد برای استفاده از نشانه‌های محیطی برای یادگیری درست است؟

۱. مفید است و باید مطالب را وابسته به این نشانه‌ها حفظ کرد.
۲. مفید است اما باید وابستگی به این نشانه‌ها را به تدریج کم کرد.
۳. نشانه‌های محیطی اثری بر یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. به طور کلی استفاده از نشانه‌های مختلف برای یادگیری مفید است اما باید توجه داشت که بعد از اینکه مطلبی یادگرفته شد، وابستگی به این نشانه‌ها کم شود تا یادآوری منوط به وجود این نشانه‌ها نباشد و یادگیری به سایر موقعیت‌ها بدون حضور نشانه‌ها نیز انتقال یابد.

۲۶۷. راه حل‌های متفاوت در چه زمانی بیشتر به ذهن می‌رسند؟

۱. در زمان هیجان مثبت به مساله
۲. در زمان هیجان منفی به مساله
۳. هیجان اثری بر خلاقیت ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۱ صحیح است. زمانی که با یک مسئله و یا چالش مواجه می‌شوید، در صورتی که به مسئله با دید و هیجان مثبتی نگاه کنید و یا به عبارت دیگر نسبت به تجربیات جدید پذیرا باشید، این تجربه‌ی هیجان مثبت کمک می‌کند تا راه‌حل‌های خلاقانه‌تر و متفاوت‌تری پیدا کنید نسبت به زمانی که با هیجان منفی مثل غم و اضطراب به موضوع نگاه می‌کنید و دیدتان این است که هیچ راه حلی نمی‌توان پیدا کرد.

۲۶۸. کدام مورد در مورد یادگیری مشارکتی صحیح است؟

۱. به دلیل احتمال اشتباه دیگران می‌تواند ما را به اشتباه بیاندازد.
۲. به دلیل بازسازی مطالب توسط دیگران موجب فراگیری بهتر مطالب می‌شود.
۳. اثری بر می‌زان یادگیری ندارد.
۴. نمی‌دانم

پاسخ تشریحی: پاسخ ۲ صحیح است. یادگیری مشارکتی باعث می‌شود تا مبحث مورد نظر را از دیدگاه‌های مختلف ببینید و با استفاده از بارش فکری گروهی، راه‌حل را پیدا کنید که این نوع یادگیری اکتشافی و بازسازی و بیان مطالب از زبان دیگران، منجر به خلاقیت و تثبیت بهتر اطلاعات می‌شود.

۲۶۹. کدام گزینه خلاقیت را در یادگیری بیشتر می‌کند؟

۱. پرسیدن از دیگران
۲. تلاش برای داشتن نگاه غیر واقعی
۳. گرفتن بازخورد دیگران
۴. همه موارد

پاسخ تشریحی: پاسخ ۴ صحیح است. همه موارد در افزایش خلاقیت موثر هستند. زمانی که شما با دیگران بحث و گفت‌وگو می‌کنید و یا بازخورد می‌گیرید، باعث می‌شود تا ایده‌های جدیدی به ذهنتان برسد که به افزایش خلاقیت کمک می‌کند. همچنین نگاه کردن به موضوع با دیدی متفاوت نسبت به دیدگاه‌های روتین نیز در افزایش خلاقیت موثر است.